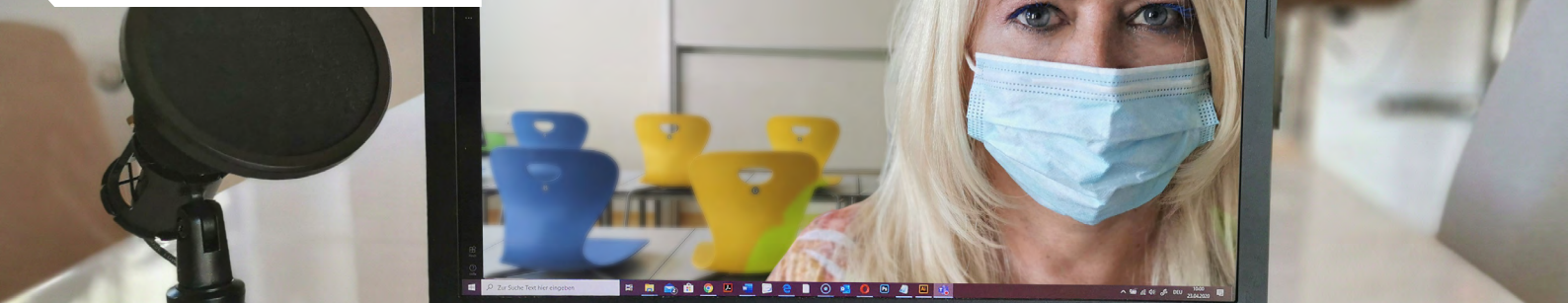

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Τηλεκπαίδευση εκτάκτου ανάγκης, ψηφιακά χάσματα και κοινωνικές ανισότητες

Η εμπειρία και ο ορίζοντας των προσδοκιών φοιτητών/τριών για το Πανεπιστήμιο Κρήτης στην μετα-Covid εποχή

Η κρίση του κορωνοϊού, όπως και κάθε κρίση, είναι ευκαιρία για κριτική και αναστοχασμό. Η πρωτόγνωρη εμπειρία της μετάβασης από την κανονικότητα της ενσώματης εκπαίδευσης στις αίθουσες διδασκαλίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη βοήθεια εικονικών τάξεων τροφοδότησε ένα δημόσιο διάλογο για το μέλλον των Πανεπιστημίων στην μετά-COVID εποχή. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή τη συζήτηση Πρυτανεία του Πανεπιστημίου Κρήτης μέσω της Επιτροπής για τις Κοινωνικές και Ψυχολογικές Επιπτώσεις της Πανδημίας ανέθεσε στο Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής Έρευνας υπό το συντονισμό του καθηγητή Γιάννη Ζαϊμάκη σχετικής έρευνας που διεξήχθη την Άνοιξη του 2021 σε όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης με τη συμμετοχή 2372 φοιτητών/τριών.

Τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν μια αξιοσημείωτη συσχέτιση του κοινωνικο-επαγγελματικού στάτους και του μορφωτικού κεφαλαίου της οικογένειας των φοιτητών με το επίπεδο των βάσεων εισαγωγής και τον τρόπο με τον οποίο το εκπαιδευτικό σύστημα αναπαράγει υφιστάμενες κοινωνικές και πολιτισμικές ανισότητες και ενισχύει τις κοινωνικές ιεραρχίες. Η ανάλυση αναδεικνύει τα ψηφιακά χάσματα ανάμεσα σε όσους στη διάρκεια της τηλεεκπαίδευσης είχαν ενδεδειγμένο ψηφιακό εξοπλισμό, διαθέσιμο χώρο και δεξιότητες και όσους δεν έχουν και τη συσχέτιση αυτών των ψηφιακών διακρίσεων με ευρύτερες κοινωνικές ανισότητες με όρους κοινωνικής τάξης, φύλου και εκπαιδευτικού κεφαλαίου (των γονέων).

Το ποσοστό των φοιτητών-τριών του Πανεπιστημίου Κρήτης που αξιολογεί θετικά την εμπειρία της τηλεεκπαίδευσης είναι πολύ υψηλότερο από το ποσοστό όσων εκφράζουν αρνητικές αξιολογήσεις. Ωστόσο, η σύγκριση των ευρημάτων με αντίστοιχη έρευνα στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης στην έναρξη της πανδημίας δείχνει μείωση των θετικών αξιολογήσεων και υποδηλώνει τη σταδιακή κόπωση των φοιτητών-τριών από τη συνέχιση της τηλεεκπαίδευσης. Οι φοιτητές-τριες εκφράζουν τη σαφή

προτίμηση τους στην εκπαίδευση με φυσική παρουσία έναντι της τηλεεκπαίδευσης και η τάση αυτή είναι ιδιαίτερα ισχυρή σε φοιτητές και φοιτήτριες μικρών ετών ενώ περιορίζεται σε φοιτητές-τριες μεγάλων ετών, ιδίως όσους εργάζονται ή δεν ζουν πια στην πόλη που εδρεύει το Πανεπιστήμιο.

Στην μετά-COVID εποχή, η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών/τριών προτιμά ένα πρότυπο πανεπιστημιακής μάθησης είτε αποκλειστικά με φυσική παρουσία είτε στο πλαίσιο ενός υβριδικού μοντέλου στο οποίο θα κυριαρχεί η διδασκαλία στις αίθουσες διδασκαλίας αλλά θα συμπεριλαμβάνει ψηφιακή μάθηση με τη χρήση εκπαιδευτικής πλατφόρμας κυρίως όσους δεν μπορούν να βρισκονται στην πόλη του Πανεπιστημίου (για οικονομικούς ή άλλους λόγους). Φοιτητές τμημάτων των κοινωνικών και ανθρωπιστικών σπουδών, με θεωρητικό κατά βάση χαρακτήρα, τείνουν να έχουν πιο θετικές στάσεις απέναντι στην τηλεεκπαίδευση ενώ Τμήματα των θετικών Επιστημών, ιδίως όσα έχουν εργαστήρια εκφράζουν μεγαλύτερο προβληματισμό και συχνά προβληματοποιούν τη λογική της ψηφιακής εκπαίδευσης.

Τα ευρήματα της έρευνας αναδεικνύουν προβληματισμούς για την αντιμετώπιση των ψηφιακών χάσμάτων και τις κοινωνικές ανισότητες που διατρέχουν το εκπαιδευτικό μας σύστημα και θέτουν προβληματισμούς για την ανάπτυξη συμπεριληπτικών πολιτικών πανεπιστημιακής μάθησης με περισσότερη τεχνολογία και ψηφιακή καινοτομία που δεν θα υπονομεύουν βασικές ακαδημαϊκές αξίες και πρακτικές ενός ανθρωποκεντρικού πανεπιστημίου. Οι φωνές μεγάλου μέρους των φοιτητών-τριών σε σχετικούς σχολιασμούς τους μας καλούν να προβληματιστούμε για τη σημασία της αίσθησης του συνανήκειν σε μια ακαδημαϊκή κοινότητα και της ενσώματης επικοινωνίας αλληλεπίδρασης στα αμφιθέατρα, στα ερευνητικά εργαστήρια και στους καθημερινούς βίοκοσμούς του πανεπιστημιακών οικοσυστημάτων.

Στο ηλεκτρονικό περιοδικό του Πανεπιστημίου Κρήτης «*Τρίτων*» έχει δημοσιευτεί ένα πιο εκτενές άρθρο με τα βασικά πορίσματα της έρευνας.

Τα αναλυτικά στοιχεία της έρευνας μπορείτε να τα βρείτε [εδώ](#).